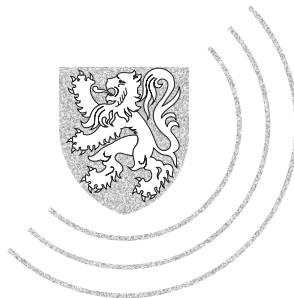

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

21 mei 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Johan Sauwens, Eric Van Rompuy en Johan De Roo –

betreffende de gevolgen van de vergrijzing

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In januari 2002 heeft het Federaal Planbureau een "Verkenning van de financiële evolutie van de sociale zekerheid 2000-2050. De vergrijzing en de leefbaarheid van het wettelijk pensioenstelsel" gepubliceerd. Op 8 mei 2002 werd het eerste rapport van de Studiecommissie voor de vergrijzing bekendgemaakt. Dat rapport is volledig gebaseerd op het studiewerk van het Planbureau.

De bescheiden toename van de begrotingskosten van de vergrijzing (2,7 à 3,4 procentpunten van het BBP) ten opzichte van de demografische uitdaging – een toename van 71% van de ouderen in de bevolking tussen 2000 en 2050 – is onder meer gebaseerd op een (gedeeltelijke) loskoppeling van de sociale uitkeringen van de welvaartsontwikkeling en een verwachte daling van de loonuitgaven in het onderwijs met 0,5 procentpunten van het BBP tussen 2000 en 2010 (cijfers voor België). Bovendien zijn de vooruitberekeningen gebaseerd op betwistbare hypothesen inzake de arbeidsmarktontwikkelingen, namelijk op een toename van de werkgelegenheidsgraad met 6,6 procentpunten en een daling van de werkloosheidsgraad (en aanverwante kosten) van 10% naar 5% van de beroepsbevolking (Belgische cijfers). De stijging van de werkgelegenheid gaat zelfs door na 2010 wanneer de bevolking in de actieve leeftijd (15-64 jaar) begint te dalen.

Wanneer we aannemen dat na 2000 de werkgelegenheid in alle gewesten even snel groeit, wat al een hele verandering is in vergelijking met de ontwikkeling in de jongste decennia, toen de werkgelegenheid in Vlaanderen veel sneller toenam dan in de rest van België, dan leidt dat tot een veronderstelde werkgelegenheidsgraad in Vlaanderen die praktisch niet haalbaar is. Niet alleen is de werkgelegenheidsgraad in Vlaanderen thans fors hoger en de werkloosheidsgraad flink lager dan het Belgisch gemiddelde, maar bovendien zal de bevolking in de actieve leeftijd in Vlaanderen trager toenemen vóór 2010 en sterker afnemen na 2010, dan in de rest van België. Ook neemt het belang van de oudere leeftijdscategorieën (+50 jaar) in de bevolking in de actieve leeftijd relatief sterk toe. Gezien deze leeftijdscategorieën een lagere activiteitsgraad hebben, wordt een toename van de totale activiteitsgraad daardoor bemoeilijkt.

De vooruitberekeningen van het Federaal Planbureau qua werkgelegenheidsontwikkeling waarop de Studiecommissie voor de vergrijzing steunt, zijn ofwel niet haalbaar, met alle gevolgen vandien voor de veronderstelde economische groei en het budgettaire draagvlak voor de sociale zekerheid, of veronderstellen een radicale verandering qua groei van de economie en de werkgelegenheid in het zuiden, wat niet vanzelf zal gebeuren. Uit een coma van 50 jaar wordt men niet zomaar wakker.

De macro-economische modellen van het Federaal Planbureau zijn louter gebaseerd op Belgische aggregaten. Als er grote verschillen zijn tussen het noorden en het zuiden, dan lijkt het beter om de uitkomsten van regionale modellen samen te nemen.

Dat deze vooruitberekeningen van het Federaal Planbureau wel eens op drijfzand zouden kunnen zijn gebaseerd, blijkt uit de volgende passus in de "Economische vooruitzichten 2001-2006" van het Federaal Planbureau uit april 2001 :

"Is de verwachte werkgelegenheidstoename compatibel met de regionale verschillen inzake werkloosheid ? De huidige sterke regionale verschillen op gebied van werkloosheidsgraden laten vermoeden dat de globale daling van de werkloosheidsgraad in de projectie aanleiding zou kunnen geven tot groeiende spanningen in de regio (Vlaanderen) waar de werkloosheidsgraad het laagst is."

De vooruitberekeningen van het Federaal Planbureau waarop de Studiecommissie voor de vergrijzing zich baseert, zijn geen geruststelling, integendeel. De Belgische sociale zekerheid dreigt vooral onzekerheid te worden, als men zich door een dergelijk misplaatst optimisme laat meeslepen.

We vermelden dat de zogenaamde Zilverfondswet van 5 september 2001 niet van toepassing is op ambtenarenpensioenen die niet ten laste van de federale schatkist zijn, zoals die van instellingen van openbaar nut en de lokale besturen. Bij de voorstelling van het eerste rapport van de Studiecommissie voor de vergrijzing wees de voorzitter van de Hoge Raad van Financiën erop dat ook de deelstaten en de gemeenten reserves moeten opbouwen. Vlaanderen doet dat een klein beetje met de zorgverzekering en het pensioenfonds voor de ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Rekening houdend met

- 1° het grote belang van deze problematiek voor het welzijn en de welvaart van de Vlaamse bevolking op lange termijn ;
- 2° de noodzaak om op de hoogte te zijn van eventuele problemen om tijdig ombuigingen te kunnen maken ;
- 3° het compleet verwaarlozen van de deelstatelijke dimensie in de vooruitberekeningen van de federale instanties ;

pleiten wij ervoor dat de Vlaamse regering de SERV zou vragen om de vooruitzichten van het Federaal Planbureau en het rapport van de Studiecommissie voor de vergrijzing te toetsen op hun plausibiliteit en meer algemeen de gevolgen van de vergrijzing voor de Vlaamse economie en begroting na te gaan, en daar een hoorzitting aan te wijden.

Johan SAUWENS

Eric VAN ROMPUY

Johan DE ROO

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op
 - 1° het onvermijdelijke van de vergrijzing ;
 - 2° het belang van een tijdig bewustzijn van de problemen en hun omvang ;
- overwegende dat
 - 1° de federale instanties de deelstatelijke problematiek compleet negeren ;
 - 2° er redenen zijn om te twijfelen aan de grondigheid van sommige cruciale hypothesen in de federale verkenningen of dat minstens de deelstatelijke consequenties ervan niet in kaart zijn gebracht ;
 - 3° de voorzitter van de Hoge Raad van Financiën oproept om ook op het niveau van de deelstaten en de gemeenten een "zilverfonds" aan te leggen ;
- vraagt de Vlaamse regering om de SERV te verzoeken om de vooruitzichten van het Federaal Planbureau en het rapport van de Studiecommissie voor de vergrijzing te toetsen op hun plausibiliteit en meer algemeen de gevolgen van de vergrijzing voor de Vlaamse economie en begroting na te gaan. Als de studie is ingediend, zal het Vlaams Parlement daar een hoorzitting aan wijden.

Johan SAUWENS

Eric VAN ROMPUY

Johan DE ROO
